HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכי תימא דילמא אשתייר אי הכי חיישינן שמא נשתייר מבעי ליה אלא לרבא נמי שהטבילוה במטה ולא קשיא כאן במתהפכת כאן בשאינה מתהפכת ורבא אקרא קאי והכי קאמר [א]כי כתב רחמנא ורחצו במים וטמאו עד הערב בשאינה מתהפכת אבל במתהפכת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה שאי אפשר לה שלא תפלוט בעא מיניה רב שמואל בר ביסנא מאביי [א]פולטת שכבת זרע רואה הויא או נוגעת הויא נפקא מינה לסתור ולטמא במשהו ולטמא בפנים כבחוץ מה נפשך אי שמיע ליה [ב]מתניתין לרבנן רואה הויא ולר' שמעון נוגעת הויא ואי לא שמיע ליה [ב]מתניתין מסתברא נוגעת הויא לעולם שמיע ליה [ב]מתניתין ואליבא דרבנן לא קמיבעיא ליה כי קא מיבעיא ליה אליבא דר"ש ולטמא בפנים כבחוץ לא קמיבעיא ליה כי קמיבעיא ליה לסתור ולטמא בכל שהוא מאי כי קאמר רבי שמעון דיה כבועלה הני מילי לטמויי בפנים כבחוץ אבל לסתור ולטמא בכל שהוא רואה הויא או דילמא לא שנא איכא דאמרי לעולם לא שמיע ליה מתניתא והכי קמיבעיא ליה מדאחמיר רחמנא אבעלי קריין בסיני רואה הויא או דילמא לא גמרינן מסיני דחדוש הוא דהא זבין ומצורעים דחמירי ולא אחמיר בהו רחמנא א"ל [ג]רואה הויא אתא שייליה (א) לרבא א"ל רואה הויא אתא לקמיה דרב יוסף א"ל רואה הויא הדר אתא לקמיה דאביי א"ל [ג]כולכו ברוקא חדא תפיתו אמר ליה שפיר אמרי לך עד כאן לא קאמר ר"ש דיה כבועלה אלא לטמא בפנים כבחוץ אבל לסתור ולטמא בכל שהוא רואה הויא: ת"ר א] [ג]הנדה והזבה והשומרת יום כנגד יום והיולדת כולן מטמאות בפנים כבחוץ בשלמא כולהו לחיי אלא יולדת ב] אי בימי נדה נדה אי בימי זיבה זיבה לא צריכא שירדה לטבול מטומאה לטהרה וכי הא דאמר רבי זירא א"ר חייא בר אשי אמר רב [ד]יולדת שירדה לטבול מטומאה לטהרה ונעקר ממנה דם בירידה טמאה בעלייה טהורה א"ל רבי ירמיה לר' זירא בירידה אמאי טמאה טומאה בלועה היא א"ל [ז]זיל שייליה לרבי אבין דאסברית ניהליה וכרכיש לי ברישיה בי מדרשא אזל שייליה א"ל עשאוה כנבלת עוף טהור [ה]שמטמאה בגדים בבית הבליעה מי דמי

התם

וכי תימא חיישי' שמא נשתייר בה. ומספיקא קא מטמאה א"כ מאי אי אפשר חיישינן מיבעי ליה: **אלא לרבא נמי.** דלא אזלה הילכך כל שעה פלטה והא דר' שמעון דיכולה לטבול לשמושה כגון שלא נתהפכה לאחר הטבילה ודרבא במתהפכת: **ורבא.** לפרושי לן קרא אתא דכי כתיב[ה] ורחצו במים דמשמע דיכולה לטבול בו ביום כשאינה מתהפכת. ל"א מתהפכת בשעת תשמיש ואין הזרע נקלט ברחם יחד הילכך פולטת והולכת מעט מעט אינה מתהפכת בשעת תשמיש נקלט הזרע יחד ויוצא בבת אחת: **רואה הויא.** משום ראייה טמייה קרא [ו]ומשום נוגעת בשכבת זרע דעד השתא הויא נגיעת בית הסתרים ולא הויא טמאה אלא ביום תשמיש ומגזרת הכתוב וכי פלטה נגעה לבראי ומטמיא: **לסתור.** בזיבה בימי ספירה אי רואה הויא סותרת אבל נוגעת לא שאם נגעה בשום טומאה אינה סותרת דהא וספרה לה כתיב[ז] והאיכא: **ולטמא במשהו.** לראייה לא בעינן שיעורא כדאמרי' במתני' [מ.] לדם נדה ולזיבה ולקרי מטמאין בכל שהוא אבל נוגע בעי שיעורא כדאמר בפירקין (לקמן דף מג:) איכא למ"ד בכעדשה ואיכא למ"ד כחתימת פי האמה: **אי שמיע ליה.** לרב שמואל: **מתניתא.** דפליגי רבנן ור"ש לעיל [מא:] דקאמרי רבנן פולטת שכבת זרע מטמא בפנים כבחוץ ולר"ש דדיה כבועלה: **לרבנן רואה הויא.** לענין לטמא בפנים כבחוץ ולר"ש נוגעת הויא: **ואי לא שמיע ליה.** אמאי מספקא ליה מסברא נוגעת הויא דהא לא מגופה חזיא אלא מה שקבלה היא פולטת: **ואליבא דרבנן לא קמיבעיא ליה.** דכיון דלרבנן מטמיא בפנים כבחוץ אלמא רואה הויא וכ"ש דמטמאה במשהו ולענין סתירה נמי סתרה דהא בתורת זיבה מרבי ליה מיהיה (ב) זובו[ח]: **כי קא מיבעי ליה אליבא דר"ש ולטמא בפנים לא מיבעי ליה.** דהא שמעינן לר"ש דלא מטמיא: **כי קא מבעיא ליה לסתור ולטמא במשהו מהו.** מי אמרי' כי אמר ר' שמעון דיה כבועלה לטמא בפנים כבחוץ מה בועלה לא מטמא איהי נמי לא מטמאה אבל לסתור ולטמא במשהו לא משוי לה כנוגעת דהא א"כ אמר דיה כבועלה סתרה ומטמאה במשהו כבועלה או דילמא לא שנא דכי היכי דלענין טומאת פנים משוי לה נוגעת לענין משהו וסתירה נמי משוי לה נוגעת: **לעולם לא שמיע ליה מתני'.** ודקאמרינן מסברא נוגעת הויא לא היא מסברא לא מיפשט לן דאיכא למימר מדאחמיר רחמנא בבעלי קריין בסיני דכתיב (שמות יט) אל תגשו אל אשה ולא הזהיר על טמא שרץ רואה הויא: **כולכו ברוקא חדא תפיתו.** כולכם שמעתם שמועה אחת. תפיתו לשון רוק וחבירו בכתובות תוף שדי בפרק אף על פי (דף סא:): **אמר ליה.** אביי שפיר אמר לך: **אבל לסתור ולטמא במשהו רואה הויא.** דאי נמי דיה כבועלה מטמיא כבועלה במשהו וסתרה כבועלה: [ט] **כולן מטמאין בפנים כבחוץ.** בראייה ראשונה אבל בשניה ליכא למימר דהא בלא ראייה טמאה היא: **והיולדת.** לקמן מפרש: **הזבה ושומרת יום.** הכי קאמר בין שראתה ג' ימים בין שראתה יום אחד מטמאה בבית החיצון בראייה ראשונה: **אי בימי נדה.** ילדה וראתה הא תני ליה ואי בימי זיבה הא תני ליה לזיבה: **מטומאה לטהרה.** לאחר שבועים וקיימא לן כבית הלל דאמרי בבנות כותים (לעיל דף לה:) ביומי וטבילה תלא רחמנא דלא הוי דם טוהר אלא לאחר טבילה: **ונעקר דם.** לבית החיצון ועמד שם יום או יומים: **טמאה.** כל זמן שהוא בה וכשיצא בעיא טבילה אחריתי דלא טהרתה טבילה והיינו דתניא יולדת מטמיא בבית החיצון: **טומאה בלועה היא.** וקיימא לן בפרק בהמה המקשה (חולין דף עא.) טומאה בלועה אינה מטמאה לא במגע ולא במשא והכא הא טומאה בלועה היא ולא דמיא לכל הנשים שמטמאות בבית החיצון דהתם משום ראייה (ג) דמאתמול היא וטומאת שבעה ורחמנא אמר [ויקרא טו] בבשרה מכי אתא בבית החיצון הויא ראייה אבל הכא משום משא ונגיעה היא וטומאת ערב דאי משום ראייה מאתמול איעקר ומאתמול הויא ראייה וראייה דמאתמול לא מהניא לה האידנא דמאתמול הוה להו ימי טוהר והשתא הוו להו ימי טומאה וטומאה בלועה לא מטמיא במגע ובמשא: **אסברית ניהליה.** פירשתי לו טעמא: **וכרכיש לי ברישיה.** הודה לדברי ונענע בראשו: **בגדים בבית הבליעה.** בגדים שהוא לבוש בהן בשעה שנוגע בה אינן טמאין שאין להן טומאת מגע דאמר רחמנא לא יאכל לטמאה בה (ויקרא כב) אין לך אלא מה שאמור בה אכילה ולא מגע ומה היא מטמאה בגדים שהוא לבוש בשעת בליעה כדכתיב (שם יז) [וכל] נפש אשר תאכל נבלה וטריפה באזרח ובגר וכבס בגדיו וטהר ובנבלת עוף טהור כתיב דנבלת בהמה לא מטמאה בבית הבליעה כדאמר בשמעתין [לקמן ע"ב] ונבלת עוף טמא נמי לא מטמאה כדאמר בתורת כהנים [אחרי פרק יב] מי שאיסורו משום בל תאכל נבלה יצא עוף טמא שאין איסורו משום בל תאכל נבלה אלא משום בל תאכל טמא:

התם

מסתברא דנוגע הויא. ומסיני לא גמרינן דחדוש הוא ולהכי לרבנן נמי איצטריך יהיה דלא גמרינן מסיני אע"ג דבסמוך בעי למימר דאף לר"ש רואה הויא וסתרה: **מדאחמיר** רחמנא אבעלי קריין בסיני. מאיש לא מוכח דפשיטא דרואה הוי אלא מאשה דמשום פולטת הזהיר רחמנא ג' ימים אל תגשו אל אשה: **דהא** זבין ומצורעים דחמירי. אף ע"ג דהכתי לא נאמרה פרשת טומאה ושילוח טמאים מ"מ ראוי להחמיר בהן יותר מבפולטת: **עד** כאן לא קאמר ר' שמעון כו'. אבל לטמא במשהו רואה הויא וא"ת והא אמר בפסחים פרק אלו דברים (דף סז:) דר' שמעון סבר כר' נתן דזב בעי שיעור כחתימת פי האמה ויליף בעל קרי מזב וא"כ אמאי מטמא במשהו נימא דיה כבועלה וי"ל דרבי שמעון ודאי לא מטמא במשהו והכא ה"ק אפי' למאן דאית ליה כר' שמעון דפולטת ולא מטמאה בפנים כבחוץ מ"מ מטמאה במשהו אי סבר דאיש מטמא במשהו: **בירידה** טמאה. הדם טמא דביומי וטבילה תליא רחמנא וטמאה האשה משום נוגע טומאת ערב: **אמאי** טומאה בלועה היא. לאביי דאמר בסמוך אותו מקום של אשה בלוע הוי ניחא דקרי ליה טומאה בלועה ולרבא נמי דאמר בית הסתרים הוי י"ל דמיירי בשנעקר הדם מן המקור ולא יצא לבית החיצון והא דמסיק שיצא לחוץ לרבא לא צריך שיצא לחוץ לגמרי אלא שיצא לבית החיצון דהוי בית הסתרים וטמא במשא ומיהו עשאוה כנבלת עוף טהור משמע דסבר כאביי דלרבא אמר לקמן דמקום נבלת עוף טהור בית הסתרים הוי: **עשאוה** כנבלת עוף טהור. אע"ג דבעלמא לא החמירו בטומאה בלועה הכא גזרו רבנן טפי כדי שלא יבא לטעות ולטהרו על ידי טבילה אפילו כשיצא לחוץ וכי משני הכא נמי כשיצא לחוץ סבר דלא גזרו:

שהוציא

מסורת הש"ס

א) [לעיל לג.], **ב)** [נ"ל מתניתא], **ג)** [שבת לט:], **ד)** [ב"ב קמב:], **ה)** [ויקרא טו], **ו)** [נ"ל או משום], **ז)** [ויקרא טו], **ח)** [ויקרא טו], **ט)** [כאן נ"ל ד"ה הזבה ואחריו ד"ה והיולדת],

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' אתא שייליה לרבא. נ"ב רבה גרסי' ועי' במ"ש התוס' בפ' בנות כותים דף לג ד"ה רואה: **(ב)** רש"י ד"ה ואליבא וכו' מיהיה זובה: **(ג)** ד"ה טומאה בלועה וכו' משום ראייה היא כצ"ל ותיבת דמאתמול נמחק:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' ת"ר הנדה והזבה. נ"ב עיין סד"ט סי' קלד ס"ק כ"ו: **ב]** שם אי בימי נדה נדה. נ"ב יעו"ש בסי' הנ"ל ס"ק ב' בד"ה אך מ"ש הב"ח: **ג]** בעין משפט אות ד'. נ"ל מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה:

◆

מוסף רש"י

פולטת שכבת זרע. כגון ששמשה בזוג ופסקה והתחילה למנות ופלטה, מהו שתסתור מניינה, רואה הויא. הא דקי"ל דפולטת טמאה משום רואה היא וסתרה, או נוגעת הויא. משום נוגעת, ונוגע לא סותר (לעיל לג.). **ברוקא חדא תפיתו.** כולכם רוק אחד אתם רוקקים (שבת צט:).

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"ז מהל' תרומות הל"ז:

כה ב מיי' פ"ה מהל' אבות הטומאה הל"ט והלכה יא:

כו ג מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הל"ב:

כז ד מיי' פ"ה מהל' משכב ומושב ג] הל"ג סמג לאוין קיא:

כח ה מיי' פ"ג מהל' שאר אבות הטומאה הלכה א:

◆

תוס' הרא"ש

מדאחמיר רחמנא אבעלי קריין בסיני. לאו מאיש גמר דא"כ יגמר ממקדש דאחמיר רחמנא לשלח בעל קרי חוץ לב' מחנות כמו זב והתם לאו חידוש הוא אלא גמר אשה מאשה דמטעם פולטת החמיר הכתוב (דבעלי קריין) בסיני שיפרשו ג' ימים מנשותיהן: **דהא** זבין ומצורעין דחמירי. פי' שעתיד להחמיר עליהן יותר מבעלי קריין. ע"כ לא קאמר ר' שמעון דייה כבועלה כו' אבל לטמא במשהו רואה הויא וק' מהא דאמרינן בפסחים פ' אלו דברים דר' שמעון סבר כר' נתן דאיצטריך כחתימת פי האמה ויליף בעל קרי מזב וא"כ דייה כבועלה ולא תטמא במשהו וי"ל דלר' שמעון ודאי אינה מטמא' במשהו והכ"ק דאפי' סבירא לן כר' שמעון הא דאית ליה לעיל שאינה מטמאה בפנים כבחוץ מ"מ איפשר דס"ל דמטמאה במשהו: **הנדה** והזבה ושומרת יום כנגד יום כולם מטמאות בפנים כבחוץ. פרש"י בראיה ראשונה אבל בשניה ליכא למימר דהא בלא ראיה טמאה היא וה"ק הזבה והשומר' יום כלומר בין שראתה ג' ימים בין שראתה יום אחד מטמאה בבית החיצון בראיה ראשונה. ונ"ל דבחנ' דחק דמשכח' לה שפיר נפקותא בזבה דמטמאה בפנים כבחוץ אע"ג דכבר טמאה היא כגון שראתה ביום ראשון וביום שני ונעקר הדם ביום ג' ויצא לבית החיצון ולא יצא לחוץ עד יום ד' דאי לאו דמטמאה בפנים כבחוץ לא הויא זבה שלא ראתה ג' ימים רצופין: **אמאי** טומאה בלועה היא. אליבא דאביי קא פריך דאית ליה לקמן דאותו מקום של אשה בלוע הוא. ומי' לרבא נמי איכא למימר דקרי ליה טומאה בלועה משום דאיירי שנעקר מהמקור ולא יצא עדיין לבית החיצון והא דמסיק הכא נמי בשיצא לחוץ לרבא אע"ג דלא יצא לחוץ לגמרי אלא שיצא לבית החיצון לגמרי. ומי' מדקאמר עשאוה כנבלת עוף טהור משמע דס"ל כאביי דלרבא אמרינן לקמן דמקום נבלת עוף טהור בית הסתרים הוי: **עשאוה** כנבלת עוף טהור. ואע"פ שלא החמירו בשאר טמאות בלועות דעלמא הכא גזרו טפי שלא יבא לטהרה ע"י טבילה זו אפי' נגע בה כשיצא לחוץ: